

Vastaus kirjalliseen kysymykseen jatkokysymykseksi kirjalliseen kysymykseen KK 325/2019 vp vähäisen autokouluopetuksen merkityksestä liikenneturvallisudelle

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ari Koposen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 726/2020 vp:

Ymmärtääkö hallitus ammattimaisen autokouluopetuksen merkityksen liikenneturvallisudelle ja

kuinka monta kuolemaa ja törkeää liikenteen vaarantamista sallitaan tapahtuvan ennen kuin ajokorttilakiin tehdään tarvittavat korjaukset?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Vuoden 2018 heinäkuussa voimaantulleilla ajokorttilain (386/2011) muutoksilla kevennettiin ja selkeytettiin ajokorttien suorittamiseen liittyvää sääntelyä liikenneturvallisuu- den vaatimukset huomioon ottaen. Muutosten yhtenä tavoitteena oli uudistaa ajokortin suoritusjärjestelmää lisäämällä vaihtoehtoisuutta muiden ajokorttien kuin kuorma- ja linja-auton ajokorttien suorittamisessa muun muassa keventämällä EU:n sääntelyä tiukempaa kansallista lisäsääntelyä.

Muutosten myötä luovuttiin kuljettajantutkintoon pääsyn edellytyksenä olevista viranomaisen vahvistamiin opetussuunnitelmiin perustuvista teoria- ja ajo-opetusta koskevista vaatimuksista ja mahdollistettiin ajokorttia suorittavan yksilöllisiin tarpeisiin mukautuva ajokorttiopetus. Koulutusvaatimuksiin tehtyjen muutosten johdosta kuljettajantutkinnon vaativuutta lisättiin ja osaamisen riittävyyttä ajokortin saamiseksi alettiin enenevästi mitata kuljettajantutkinnossa.

Lisäksi muutoksilla kevennettiin B-luokan vähimmäisiästä myönnettävien poikkeuslupien myöntämiskäytäntöä ottamalla huomioon perheen erityisten kulkemistarpeiden ohella myös nuoren omat kulkemistarpeet koulutuksen ja työssäkäynnin kannalta. Ikäpoikkeusluvasta erillisenä mahdollistettiin B- ja BE-luokan ajokortin suorittaminen 17-vuotiaana, jos henkilö opiskelee ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa. Edellä mainittu ajo-oikeus oikeuttaa vain ammatillisen kuljettajakoulutuksen opiskeluun sisältyvään työharjoitteluun tai työpaikalla järjestettävään koulutukseen liittyviin ajoihin.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 726/2020 vp

Liikenne- ja viestintäministeriö seuraa tiiviisti ajokorttilain muutosten vaikutuksia, erityisesti liikenneturvallisuuden näkökulmasta. On syytä huomioida, että ajokorttilain muutosten voimaantulo on verrattain lyhyt aika. Tästä huolimatta ministeriö pitää tarpeellisena selvittää tarkasti lakimuutosten vaikutukset liikenneturvallisuuteen ja nuorten kuljettajien liikennevalmiuksiin, ja on pyytänyt toukokuussa 2020 Liikenne- ja viestintävirastoa valmistelevaan eduskunnan edellyttämän seurantatutkimuksen. Julkisuudessa käyty keskustelu liikennekäyttäytymisestä on vahvistanut tarvetta lakimuutosten vaikutusten selvittämiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto käynnisti seurantatutkimuksen valmistelun kesällä 2020 ja selvittää syksyn aikana tarkemmin muun muassa ikäpoikkeusluvan saaneiden ajokieltorikoksia. Selvityksen avulla pyritään saamaan parempi kuva 17-vuotiaiden liikennekäyttäytymisestä.

On syytä huomata, että nuoret kuljettajat ovat aina olleet yliedustettuina tieliikenteen onnettomuus- ja rikostilastoissa. Tässä vaiheessa seurantatutkimusta on vielä liian aikaista ottaa kantaa siihen, millä tavalla ajokorttilain muutokset ajo-opetukseen ovat vaikuttaneet nuorten liikennekäyttäytymiseen. Olemassa olevien tilastojen perusteella tiedetään kuitenkin, että 17-vuotiaana henkilöauton kuljettajantutkinnon suorittaneet ovat läpäisseet tutkinnon jonkin verran paremmin kuin vastaavan tutkinnon 18-vuotiaana suorittaneet. Ikäpoikkeusluvan saaneiden kuljettajien parempi tutkintomenestys saattaa liittyä esimerkiksi kulkemistarpeesta johtuvaan korkeampaan motivaatioon saada henkilöauton ajokortti. Lisäksi opetuslupaoppilaiden tutkintomenestys on parantunut.

Jokainen liikenneonnettomuus on liikaa ja onnettomuuksia on pyrittävä estämään parhaan mukaan. On huomattava, että nuorten liikennekäyttäytymiseen vaikuttavat monet eri tekijät. Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteilla liikenneturvallisuusstrategia, jossa yhtenä teemanäkökulmana on asenne ja osaaminen. Strategiassa tullaan esittämään toimenpiteitä eri tahoille liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Toimenpiteitä tullaan esittämään nuoriin autoilijoihin liittyen, mutta strategiatyö on vielä kesken, eikä toimenpiteitä ole vielä siis päätetty.

Ajokorttilain muutosten vaikutuksia liikenneturvallisuuteen ja ajokorttisääntelyn mahdollisia muutostarpeita tullaan arvioimaan seurantatutkimuksesta saatujen tietojen ja siitä tehtävien havaintojen pohjalta. Hallitus tulee esittämään tarvittavia muutoksia ajokorttilakiin seurannan perusteella.

Helsingissä 27.10.2020

liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka